

nerne har dog en vis frihed på dette område, idet der kan anvendes lavere fradrag end fastsat i statskattelovgivningen, for børnefradragenes vedkommende dog ikke under 200 kr. pr. barn, ligesom anvendelse af hustrufradrag helt kan undlades.

Reglerne om forhøjelse eller nedsættelse af indkomsten er derimod særegne for den kommunale beskatning og har aldrig været kendt i statskattelovgivningen. De kan føres tilbage til den „formue- og lejlighedsskat“, der indførtes ved reglementerne af 5. juli 1803 om fattigvæsenet i købstæderne og på landet. Denne skat lignedes oprindelig efter et skøn over de enkelte personers skatteevne, men er efterhånden ændret til en egentlig indkomstskat. De forhøjelser og nedsættelser af indkomsterne, der indgår som et led i skatteligningen, anvendes nu næsten udelukkende til at graduere skatten efter indkomstens størrelse og skatteyderens forsørgerstilling. Iøvrigt er formue- og lejlighedsskattens udvikling nærmere beskrevet i bemærkningerne til forslag til lov om ændring af lov vedrørende personlig skat til kommunen af 16. november 1956, jfr. tillæg A. til folketingstidende 1956-57, sp. 589 ff., hvortil der henvises.

I alle købstadkommuner og i mange sognekommuner foretages de omtalte forhøjelser og nedsættelser ved hjælp af særlige ligningsskalaer, der fastsættes af kommunalbestyrelsen, og som i reglen er forskellige for forsørgere og ikke-forsørgere.

I købstadkommuner kan indtægter på 1 500 kr. og derunder helt fritages for kommuneskat, og denne adgang benyttes efterhånden i mange byer. Indtægter mellem 1 500 og 1 600 kr. kan nedsættes med indtil 90 pct. Iøvrigt aftager de procentvise nedsættelser, efterhånden som indtægten forøges, og ved indtægtsgrænser, der for forsørgere ligger mellem 5 000 og 8 000 kr. og for ikke-forsørgere mellem 3 000 og 6 000 kr., ophører nedsættelserne („ligningsskalaernes nulpunkter“). For indtægter, der ligger over „nulpunktet“, forhøjes indtægtsbeløbene med procenter, der er højere, jo større indtægt der er tale om. Forhøjelserne må ikke overstige 50 pct., og denne forhøjelse sætter normalt ind ved indtægtsgrænser, der ligger mellem 10 000 og 20 000 kr. for forsørgere og mellem 7 000 og 15 000 kr. for ikke-forsørgere („ligningsskalaernes toppunkter“).

I sognekommunerne anvendes lignende regler. Dog kan disse kommuner fritage indtægter på 1 200 kr. og derunder for kommuneskat og nedsætte indkomster mellem 1 200 og 1 300 kr. med 90 pct. Iøvrigt er såvel ligningsskalaernes nulpunkter som toppunkter i mange sognekommuner fastsat lavere end i købstæderne.

Selve indkomsts-katten beregnes som nævnt af indkomsten efter forhøjelse eller nedsættelse med en for alle kommunens skatteydere fælles ligningsprocent, der fastsættes for ét skatteår ad gangen.

Tanken med denne beregningsmåde har utvivlsomt været at opnå en vis progression i beskatningen. Den omstændighed, at indkomsterne ikke kan forhøjes med mere end 50 pct., bevirker imidlertid, at progressionen ophører, når indkomsterne når op over ligningsskalaens toppunkt. For indkomster, der overstiger denne grænse, er skatten således ikke progressiv, men proportional med den skattepligtige indkomst — nedsat med eventuelle hustru- og børnefradrag — og andrager $1\frac{1}{2} \times$ ligningsprocenten.

Det gældende beskatningssystem bevirker endvidere, at indkomstforøgelser beskattes hårdere på indkomstrin under ligningsskalaens toppunkt end merindkomster hos personer, hvis indkomst i forvejen ligger over toppunktet.

Dette kan belyses ved nogle få eksempler på, hvorledes indkomstforøgelser beskattedes i skatteåret 1957-58 efter den gennemsnitlige ligningsskala for samtlige købstadkommuner og den tilsvarende gennemsnitlige ligningsprocent, der var 9,8. For forsørgere, der hverken havde ret til hustru- eller børnefradrag, medførte en indkomstforøgelse fra 6 000 kr. til 8 000 kr. en skattestigning på 337 kr. eller 16,9 pct. af de 2 000 kr.s merindtægt; ved en indkomstforøgelse fra 8 000 kr. til 10 000 kr. udgjorde skattestigningen 18,5 pct. af merindtægten, og ved en forøgelse af indkomsten fra 10 000 kr. til 12 000 kr. androg skattestigningen 18,8 pct. af merindkomsten. Derimod beskattedes alle indkomstforøgelser udover ligningsskalaens toppunkt, der lå på en indkomst af 20 000 kr., med $1\frac{1}{2} \times$ ligningsprocenten eller med 14,7 pct.

Det gældende system virker særlig uheldigt i de tilfælde, hvor en lille indkomstforøgelse bringer indkomsten op over en af de mange indtægtsgrænser, hvor ligningsskalaen medfører en springvis forøgelse af kommuneskatten. I sådanne tilfælde kan skattestigningen endog blive større end selve indtægtsforøgelsen.

I de tre hovedstadskommuner — København, Frederiksberg og Gentofte — udskrives kommuneskatten efter andre principper. Indkomsterne nedsættes med eventuelle hustru- og børnefradrag, der i alle tre kommuner udgør samme beløb som ved statskattens beregning, og skatten beregnes derefter ved hjælp af en fælles, progressiv rateskala af samme art som de skalaer, hvorefter statsindkomsts-katten udskrives. Den fælles skala, der anvendes